

Samenwerking rondom (hoog)begaafdheid

Deelstudie: tweede meting in 2023

In deze IMAGE-deelstudie is de invloed onderzocht van subsidieactiviteiten op samenwerking rondom (hoog)begaafdheid binnen 21 samenwerkingsverbanden. 239 scholen vulden enquêtes in, 21 projectleiders werden geïnterviewd en er zijn 9 reflectiebijeenkomsten met samenwerkingspartners gehouden. De ontwikkelingen ten opzichte van de vorige meting in 2022 zijn in kaart gebracht.

Hoe wordt er samengewerkt?

De doelen van samenwerking zijn gelijk gebleven

Specifieke aandacht voor borging van opbrengsten

Meer samenwerkingspartners en intensievere samenwerkingen

Weinig verandering in stimuleren en faciliteren van samenwerking

Manier van communiceren over samenwerking is gelijk gebleven

Scholen hebben meer nodig om tot samenwerking te komen

Wat is de impact van de subsidie?

Gevoel van gezamenlijke verantwoordelijkheid neemt toe

Meer zicht op ondersteuningsaanbod voor (hoog)begaafde leerlingen

Nieuw aanbod voor (hoog)begaafde leerlingen en professionals

Toename kennis en expertise

Opbrengsten verschillen per school en per niveau

Projectleiders zijn over het algemeen tevreden met samenwerking

Wat werkt bevorderend?

- + Wederzijds vertrouwen, gelijkheid en bereidheid
- + Overeenstemming over doelen, visie en doelgroep
- + Doorlopend aandacht voor samenwerking
- + Korte lijnen, laagdrempeligheid, informeel contact, en regelmatig en efficiënt communiceren
- + Spreken van een gezamenlijke taal
- + Delen, gebruiken en opdoen van kennis, ervaring en expertise
- + Sturing en heldere taakverdeling
- + Opdoen van succeservaringen
- + Monitoren en evalueren van de samenwerking
- + Kleinschaligheid van samenwerking
- + Borgen van samenwerking

Wat werkt belemmerend?

- Wisseling en uitval van personeel en een tekort aan personeel
- Weinig prioriteit, draagvlak en urgentiegevoel voor samenwerking
- Te veel of te grote partijen en partijen die niet aan de samenwerking (willen) deelnemen
- Gebrek aan expertise en het risico van expertise bij één persoon
- Nasleep van corona
- Achterblijvende concretisering van plannen
- Meer vraag naar ondersteuning dan aanbod

Wat is nodig voor een goede samenwerking?

Faciliteren van tijd en financiële middelen
Urgentiegevoel en leiderschap
Basiskwaliteit op het gebied van het aanbod voor leerlingen
Basiskwaliteit op het gebied van kennis en kunde
Voldoende zicht op de doelgroep
(H)erkenning van scholen van de aanwezigheid van voldoende middelen, voldoende tijd, gelegenheid voor samenwerking en deskundigheid

Aanbevelingen voor een goede samenwerking rondom (hoog)begaafdheid

1. Faciliteer en stimuleer **korte lijnen en informeel contact** op diverse niveaus in een samenwerkingsverband.
2. Bevorder de **fysieke nabijheid** tussen scholen en externen, door bijvoorbeeld onderwijs en kinderopvang of scholen voor speciaal- en regulier onderwijs samen te huisvesten.
3. Zorg voor een goede **netwerkstructuur en communicatie** rondom het thema (hoog)begaafdheid op diverse niveaus in het samenwerkingsverband.
4. Stimuleer vanuit regionale werk- en stuurgroepen **actieve communicatie** naar betrokken professionals op scholen, schoolbesturen en externen rondom (hoog)begaafdheid.
5. Zet het thema (hoog)begaafdheid meer **op de agenda** in verschillende overleggen.
6. Vorm als samenwerkingsverband **duidelijke doelen en een visie** rondom (hoog)begaafdheid en stem hierover af met scholen en besturen.
7. Stimuleer dat een persoon of werkgroep het **voortouw** neemt rondom (hoog)begaafdheid.
8. Faciliteer tijd voor professionals om **urgentiebesef** te vergroten.
9. Zorg ervoor dat scholen **laagdrempelig expertise** op het gebied van (hoog)begaafdheid kunnen inschakelen.
10. Blijf investeren in **het scherp houden** van scholen en samenwerkingspartners.
11. Breng **de meerwaarde** van samenwerken opnieuw onder de aandacht op beleids- en bestuursniveau. Faciliteer deelname, help bij contactlegging en implementeer een vaste communicatiestructuur, met speciale aandacht voor samenwerking tussen regulier en speciaal onderwijs.
12. Blijf het **gesprek voeren over borging** en leg zaken vast in beleid.

Het project Impact of Activities in Gifted Education (IMAGE) onderzoekt wat werkt binnen passend onderwijs voor begaafde leerlingen en waardoor. Deze infographic is gemaakt op basis van de IMAGE-deelstudie "Samenwerking rondom (hoog)begaafdheid".